

Wrocław, 19 października 2009 roku

WK.60/P-20/K-98/09

**Pan
Zbigniew Malkiewicz
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Trzebnicy**

**ul. Kościuszki 10
55-100 Trzebnica**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity - Dz.U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 ze zm.), przeprowadziła w okresie od 30 września do 8 października 2009 roku kontrolę gospodarki finansowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Trzebnicy, zwanego dalej PCPR.

Zakres badanych zagadnień, okres objęty kontrolą oraz ustalenia przedstawiono szczegółowo w protokole podpisanym 8 października 2009 roku i pozostawionym w jednostce.

Uchybienia i nieprawidłowości wystąpiły przy realizacji następujących zagadnień.

W zakresie księgowości i sprawozdawczości budżetowej

Dokumentacja opisująca przyjęte zasady (politykę) rachunkowości nie spełniała wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z 28 lipca 2006 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz.U. Nr 142, poz. 1020 ze zm.) z powodu określenia w zakładowym planie kont PCPR zasad klasyfikacji zdarzeń na kontach: 133 „zakładowy fundusz świadczeń socjalnych”, 139 „rachunek państwowego funduszu rehabilitacyjnego osób niepełnosprawnych”, 220 „rozzrachunki z dostawcami” - niezgodnie z zasadami ich funkcjonowania, oraz ujęcia w zakładowym planie kont niefunkcjonujących w PCPR kont: 138 „konto przejściowe” oraz 224 „podatek vat do rozliczenia”.

Nie wszystkie zobowiązania z tytułu dostaw, usług i robót zostały zaewidencjonowane na koncie 201 - „Rozrachunki z dostawcami i odbiorcami”. Z opisu konta 201 zawartego w powoływanym rozporządzeniu w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych wynika, że konto 201 służy do ewidencji rozrachunków i roszczeń krajowych i zagranicznych z tytułu dostaw, robót i usług. Konto 201 obciąża się za powstałe należności i roszczenia oraz spłatę i zmniejszenie zobowiązań, a uznaje za powstałe zobowiązania oraz spłatę i zmniejszenie należności i roszczeń. Ponadto z art. 20 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości wynika, że do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Wypłaty pomocy pieniężnej na dzieci przebywające w rodzinach zastępczych ewidencjonowano w łącznych kwotach bezpośrednio w koszty PCPR (Wn 400 Ma 130) a listy rodzin zastępczych i dzieci tam przebywających podłączano pod przelewy bankowe; tymczasem, zgodnie z ww. rozporządzeniem z 28 lipca 2006 roku, do krajowych i zagranicznych rozrachunków oraz roszczeń, a także do ewidencji rozliczeń środków budżetowych, wynagrodzeń, rozliczeń niedoborów, szkód i nadwyżek oraz wszelkich innych rozliczeń związanych z rozrachunkami i roszczeniami spornymi, należy stosować konta zespołu 2 „Rozrachunki i roszczenia”. Ewidencja szczegółowa prowadzona do kont zespołu 2 powinna umożliwić wyodrębnienie poszczególnych grup rozrachunków, rozliczeń i roszczeń spornych, ustalenie przebiegu ich rozliczeń oraz stanu należności, rozliczeń, roszczeń spornych i zobowiązań z podziałem na kontrahentów oraz, jeśli dotyczą rozliczeń w walutach obcych – według poszczególnych walut.

W sprawozdaniu jednostkowym Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych za okres od początku roku do 31 grudnia 2008 roku w dziale 852, rozdziale 85218, § 4010 wykazano kwotę 356.256,95 zł, zaś z wydruku z ewidencji księgowej dotyczącej konta 130 „Rachunek bieżący” wynika, że wartość obrotów Wn w tym rozdziale wyniosła 355.267,95zł (różnica 989,00 zł). Tymczasem z § 3 ust. 1 pkt 4 załącznika nr 34 „instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego” rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 26 czerwca 2006 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. Nr 115, poz. 781 ze zm.) wynika, że w kolumnie „dochody wykonane (wpływy minus zwroty)” wykazuje się dochody wykonane na podstawie ewidencji analitycznej do rachunku bieżącego – subkonta dochodów. Ponadto z opisu konta 130 „Rachunki bieżące jednostek budżetowych” zawartego w załączniku nr 2 „plan kont dla jednostek budżetowych, zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych” powoływanego rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych wynika, że na koncie 130 obowiązuje zachowanie zasady czystości obrotów, co oznacza, że do błędnych zapisów, zwrotów, nadpłat, korekt wprowadza się dodatkowy techniczny zapis ujemny.

Gospodarka pieniężna i inwentaryzacja

Wystąpiły niezgodności pomiędzy wartością zobowiązań wynikających z ewidencji księgowej PCPR (w związku z błędną dekretacją) a ich wartością wykazaną w sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych za okres od początku roku do 31 grudnia 2008 roku (str. 8 protokołu).

Naruszało to dyspozycję § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, zgodnie z którą kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Błędne dekrety na dowodach źródłowych poprawiono w trakcie kontroli.

Ponadto, wystąpiły niezgodności pomiędzy zobowiązaniami wynikającymi z ewidencji księgowej PCPR a zobowiązaniami wykazanymi w sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych za okres od początku roku do 31 grudnia 2008 roku; w kolumnie 9 „Zobowiązania wg stanu na koniec okresu sprawozdawczego w tym wymagalne powstałe w roku bieżącym” nie wykazano zobowiązań wymagalnych w wysokości 82,48 zł powstałych w roku 2008, co było niezgodne z § 8 ust. 2 pkt 5 rozdziału 4 załącznika 34 do powoływanego rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej stanowiącym, że w kolumnie „Zobowiązania wymagalne” wykazuje się zobowiązania, których termin zapłaty minął przed upływem okresu sprawozdawczego, a nie są przedawnione, ani umorzone, z wyróżnieniem zobowiązań powstałych w latach ubiegłych i zobowiązań powstałych w roku bieżącym. Jednocześnie, o powyższą kwotę został przekroczony plan wydatków na 2008 rok (rozdział 85218, paragraf 4300). Było to niezgodne z art. 36 ust. 1 ustawy z 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych (Dz.U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.), z którego wynika, że jednostki sektora finansów publicznych mogą zaciągać zobowiązania do sfinansowania w danym roku do wysokości wynikającej z planu wydatków lub kosztów jednostki, pomniejszonej o wydatki na wynagrodzenia i uposażenia, składki na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy, inne składki i opłaty obligatoryjne oraz płatności wynikające z zobowiązań zaciągniętych w latach poprzednich. Ponadto z art. 193 powołanej ustawy wynika, że kierownik jednostki budżetowej jednostki samorządu terytorialnego może, w celu realizacji zadań, zaciągać zobowiązania pieniężne do wysokości kwot wydatków określonych w zatwierdzonym planie finansowym jednostki.

Zobowiązania wynikające z 6 faktur, w łącznej kwocie 15.958,46 zł, uregulowano po terminie płatności, naruszając tym dyspozycję art. 35 ust. 3 pkt 3 powoływanej ustawy o finansach publicznych, że wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokościach i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Nie udokumentowano przeprowadzenia inwentaryzacji aktywów i pasywów, których stan rzeczywisty nie jest ustalany drogą spisu z natury lub potwierdzenia przez kontrahenta salda należności, metodą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji ich realnej wartości; w myśl art. 27 ust. 1 powoływanej ustawy o rachunkowości przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji należy odpowiednio udokumentować i powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych (dotyczyło to kont: 221, 222, 223, 224, 225, 229, 231, 234, 240, 241, 290, 800, 851, 852, 853, 860).

Wydatki

Wynagrodzenia dla pracowników PCPR do czerwca 2009 roku naliczane były na podstawie Regulaminu Wynagradzania wprowadzonego przez Dyrektora PCPR zarządzeniem nr 2/99 z 17 grudnia 1999 roku oraz zmian do Regulaminu Wynagradzania wprowadzonych następującymi zarządzeniami: nr 3/2001 z 15 marca 2001 roku, nr 5/2001 z 16 października 2001 roku, nr 8/2004 z 29 września 2004 roku, nr 2/2007 z 1 lutego 2007 roku oraz nr 3/2008 z 1 sierpnia 2008 roku. Rada Powiatu nie określiła wartości jednego punktu potrzebnego do ustalenia wynagrodzenia zasadniczego

dla pracowników, a wynagrodzenia ustalane były na podstawie miesięcznych stawek wynagrodzenia zasadniczego określonych w tabeli wprowadzonej przez Dyrektora zarządzeniem nr 3/2001 oraz w tabeli stanowiącej załącznik nr 1 do aneksu nr 10 wprowadzonego przez Dyrektora zarządzeniem nr 3/2008 z 1 sierpnia 2008 roku. Pozostawało to w sprzeczności z przepisami § 3 ust. 2 i 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 1 lipca 1997 roku w sprawie wynagradzania pracowników zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. Nr 77, poz. 482 ze zm.), § 3 ust. 2 i 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 26 lipca 2000 roku w sprawie zasad wynagradzania i wymagań kwalifikacyjnych pracowników samorządowych zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. Nr 61, poz. 708 ze zm.) oraz § 3 ust. 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 2 sierpnia 2005 roku w sprawie zasad wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. Nr 146, poz. 1222 ze zm.), które stanowiły, że miesięczne kwoty wynagrodzenia zasadniczego ustala się jako sumę najniższego wynagrodzenia zasadniczego oraz iloczynu liczby punktów, ustalonych dla poszczególnych kategorii w tabeli stanowiącej załącznik do rozporządzenia, i wartości jednego punktu w złotych, a wartość jednego punktu w złotych ustala pracodawca w porozumieniu odpowiednio z radą powiatu, stosownie do swoich możliwości finansowych.

Na podstawie art. 39 ustawy z 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (Dz.U. Nr 223, poz. 1458), Dyrektor PCPR zarządzeniem nr 6/2009 z 5 maja 2009 roku wprowadził Regulamin Wynagradzania, w którym określił wymagania kwalifikacyjne pracowników samorządowych, szczegółowe warunki wynagradzania, w tym maksymalny poziom wynagrodzenia zasadniczego oraz warunki i sposób przyznawania dodatków. Kontrola wydatków na wynagrodzenia objęto wynagrodzenia wypłacone dla 6 pracowników za lipiec, sierpień i wrzesień 2009 roku, nie wykazała nieprawidłowości.

Jednostka nie prowadziła ewidencji rozrachunków z pracownikami z tytułu podróży służbowych na koncie 234 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”, wymaganej zgodnie z opisem do tego konta zawartym w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z 28 lipca 2006 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych.

Stwierdzono również nieujęcie na koncie rozrachunkowym 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” 17 skontrolowanych faktur sklasyfikowanych w §§ 4210, 4300 i 4270, wbrew opisowi do kont zawartemu w załączniku nr 2 do powołanego rozporządzenia.

Niezgodnie z zasadami klasyfikacji budżetowej, zawartymi w załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z 14 czerwca 2006 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. Nr 107, poz. 726 ze zm.), wydatki na zakup drukarki i tonera ujęto w paragrafie 4210 „Zakup materiałów i wyposażenia”, zamiast w paragrafie 4750 „zakup akcesoriów komputerowych, w tym

programów i licencji”, a wydatki na badania profilaktyczne ujęto w paragrafie 4300 „Zakup usług pozostałych”, zamiast w paragrafie 4280 „Zakup usług zdrowotnych”.

Przekazując powyższe do wiadomości Pana Dyrektora, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o podjęcie stosownych działań mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości oraz niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia w przyszłości poprzez realizację następujących wniosków.

WNIOSKI POKONTROLNE

1. Dostosowanie zakładowego planu kont do zgodności z wymogami § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz.U. Nr 142, poz. 1020 ze zm.) z uwzględnieniem ich treści ekonomicznej, opisanej w zał. nr 2 do tego rozporządzenia.
2. Przestrzeganie przepisów ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz.U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223) oraz powołanego wyżej rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych, w szczególności poprzez:
  - a) wprowadzanie do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego, w postaci zapisu, każdego zdarzenia gospodarczego, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy,
  - b) ewidencjonowanie wypłat pomocy pieniężnej na dzieci przebywające w rodzinach zastępczych na koncie 240 „pozostałe rozrachunki”, stosownie do punktu II, ust. 1 ppkt 39 załącznika nr 2 do rozporządzenia,
  - c) ujmowanie rozrachunków z tytułu dostaw, robót i usług na koncie 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”, stosownie do punktu II, ust. 1 ppkt 27 załącznika nr 2 do rozporządzenia,
  - d) ujmowanie rozrachunków z pracownikami z tytułu podróży służbowych na koncie 234 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”, stosownie do punktu II, ust. 1 ppkt 38 załącznika nr 2 do rozporządzenia,
  - e) stosowanie na koncie 130 „Rachunki bieżące jednostek budżetowych” zasady czystości obrotów, tj. wprowadzenie do błędnych zapisów, zwrotów, nadpłat czy korekt dodatkowego technicznego zapisu ujemnego,
  - f) dokumentowanie przeprowadzenia inwentaryzacji i jej wyników w zakresie i w sposób określony przepisami art. 26 i art. 27 ust. 1 ustawy.
3. Przestrzeganie przepisów ustawy z 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych (Dz.U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.), w szczególności poprzez:

- a) terminowe regulowanie zaciągniętych zobowiązań (art. 35 ust. 3 pkt 3),
  - b) zaciąganie zobowiązań do sfinansowania w danym roku do wysokości wynikającej z planu finansowego jednostki – zgodnie z art. 193, z uwzględnieniem wymogów art. 36 ust. 1 ustawy.
4. Klasyfikowanie wydatków zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z 14 czerwca 2006 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. Nr 107, poz. 726 ze zm.).
5. Przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z 27 czerwca 2006 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. Nr 115, poz. 781 ze zm.), w szczególności w zakresie:
- a) wykazywania w sprawozdaniach danych wynikających z ewidencji księgowej (§ 9 ust. 2 rozporządzenia),
  - b) wykazywania w sprawozdaniu Rb-28S faktycznych kwot wszystkich zobowiązań, których termin zapłaty minął przed upływem okresu sprawozdawczego, a nie są ani przedawnione, ani umorzone, z wyróżnieniem zobowiązań powstałych w latach ubiegłych i zobowiązań powstałych w roku bieżącym, stosowanie do postanowień §8 ust. 2 pkt 5 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego” stanowiącej załącznik nr 34 do rozporządzenia.

Stosownie do postanowień art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Izby. Zastrzeżenia składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez jego błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan

Robert Adach

Starosta Powiatu Trzebnickiego